

تأثیر عملکرد پلیس بر احساس امنیت عمومی از دیدگاه

شهروندان در استان خراسان جنوبی

فرشته اسدزاده¹، ابراهیم تقی زاده²، یحیی محمدی³

تاریخ دریافت: 1394/01/04
تاریخ پذیرش: 1395/03/03

از صفحه 23 تا 44

پژوهش نامه نظم و امنیت انتظامی، سال نهم،
شماره دوم (پیاپی سی و چهارم)، تابستان 1395

چکیده

مقدمه: امروزه اهمیت نظم و امنیت برای اجتماع بر هیچ فردی پوشیده نیست. امنیت گذشته از اینکه فی نفسه یکی از ضروری ترین نیازهای بشر است، عامل مهمی نیز، برای رشد و توسعه فرهنگی، اجتماعی، اخلاقی، علمی، اقتصادی و... بوده، لذا امنیت عمومی یک زمینه، برای همه موفقیت‌ها و پیشرفت‌هاست. پلیس و قوای انتظامی در یک جامعه علاوه بر مسئولیت‌های اجرایی و وظیفه برقراری ایجاد امنیت را دارند. هدف مطالعه حاضر بررسی تاثیر عملکرد پلیس بر احساس امنیت عمومی در استان خراسان جنوبی بود.

روش: نوع تحقیق بر اساس هدف کاربردی و بر اساس روش گردآوری اطلاعات، پیمایشی است. جامعه مورد بررسی تمام شهروندان استان خراسان جنوبی در سال 1390 بودند. نمونه مورد بررسی 400 نفر که از شهرستان‌های مختلف استان به شیوه نمونه گیری اتفاقی انتخاب شدند، می باشند. برای گردآوری اطلاعات از پرسشنامه محقق ساخته احساس امنیت استفاده شده است. برای تجزیه و تحلیل از آمار توصیفی (میانگین، انحراف معیار، فراوانی)، و از آمار استنباطی (t وابسته و t مستقل) استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که، پلیس بر احساس امنیت عمومی از دیدگاه شهروندان تاثیر بالایی دارد و همچنین پلیس در ایجاد امنیت (مالی، جانی، اقتصادی، اخلاقی، فردی، اجتماعی) در سطح استان خراسان جنوبی نقش فعالی ایفا کرده است.

نتیجه گیری: برنامه ریزی هماهنگ و منسجم نهادهای انتظامی و نهادهای ذینفع برای مبارزه قاطع و قانونمند با مصادیق و زمینه های بروز جرم و بزه کاری در جامعه از جمله مبارزه ریشه ای با پاندهای مروج فساد، اعتیاد، شَرارت و موازین ضد ارزشی به منظور ایجاد فضای امن در استان ضروری می باشد.

کلیدواژه‌ها: پلیس، نیروی انتظامی، امنیت عمومی، عملکرد.

1- مربی و عضو هیات علمی دانشگاه پیام نور، ایران.

2- دانشیار و عضو هیات علمی دانشگاه پیام نور مرکز تهران Email: Taghizaadeh@gmail.com

3- نویسنده مسئول، کارشناس مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی بیرجند و دانشجوی دکتری برنامه ریزی درسی دانشگاه علامه طباطبائی تهران، ایران. Email: y_mohammady_29@yahoo.com

نهاد پلیس یک سازمان دولتی است که مهم‌ترین مأموریت و مسئولیتش برقراری و حفظ نظم و امنیت عمومی در جامعه است (فدائی شهری، 1386: 45). این سازمان در کشور ما به‌عنوان نیروی انتظامی خوانده می‌شود و فقط امنیت عمومی را محور و اساس فعالیت‌های خود قرار داده است تا با انجام فعالیت‌های متنوع در حوزه مسئولیت‌های خود امنیت فردی و عمومی را در جامعه برقرار و به تقویت حس امنیت در میان اقشار مختلف پرداخته و زمینه رشد و پویایی را در کشور فراهم آورد. برای رسیدن به این منزلت و جایگاه اجتماعی پلیس ناگزیر به گرایش و رویکرد کارآمدی پلیس یا مشارکت مردم و بهره‌گیری از مدل پلیس «جامعه‌محور» می‌باشد زیرا در این مدل تأکید بیشتری بر عنصر خدمات‌رسانی نسبت به قوه قهریه در نقش پلیس شده است و تأمین امنیت عمومی و حفظ آن از سوی پلیس مهم‌ترین هدف این سازمان یا مردم محسوب می‌گردد. از این رو پلیس باید با پرداختن به نقش اجتماعی خود، رضایت و اعتماد خانواده‌ها را جلب نموده و ارزش‌ها و هنجارهای حکومت را از طریق ایجاد تعاملی دوسویه در بطن زندگی آنان استقرار بخشیده و خانواده‌ها را به‌سوی اهداف خود که تحکیم امنیت عمومی و نظم اجتماعی است، سوق دهد (پور موذن، 1389: 25).

یکی از نیازهای اساسی انسان‌ها براساس هرم نیازهای مازلو نیاز به امنیت است. نیاز امنیت که از مفاهیم با اهمیت، پیچیده و جدید در دنیای امروز به‌شمار می‌آید از نیازها و ضرورت‌های پایه‌ای فرد و جامعه تلقی می‌شود که فقدان و یا اختلال در آن، پیامدهای خطرناکی به‌دنبال دارد (ترابی و گودرزی، 1383: 32)؛ به‌طوری که، انسان اجتماعی برای زندگی در جمع و دستیابی به مراتب بالای رشد نیازمند امنیت خاطری است که با رشد جرایم و انحرافات اجتماعی زمینه‌های ناامنی در سطح جامعه بیشترین دلهره را ایجاد می‌کند (جاوید، 1385: 119).

امنیت¹ به معنای احساس ایمنی و در امان بودن، پیشینه‌ای به قدمت تاریخ بشر دارد. امنیت یعنی رهایی از تهدید، که لازمه بی‌اثر شدن تهدید، فقدان آسیب‌پذیری‌هاست (عباسی، 1381: 96) به‌روایت تاریخ نیاز به امنیت حتی قبل از ظهور جوامع انسانی نیز از

دغدغه‌های اصلی انسان بوده است. تا آن جا که خداوند در قرآن از آن به‌عنوان نعمتی که بر نوع بشر عطا شده یاد می‌کند؛ «مردم باید رب این بیت را عبادت کنند زیرا او آنها را نعمت رفاه و نعمت امنیت داده است» (جلالی کیا و جلولی، 1389: 24).

مهم‌ترین انگیزه انسان در تمام طول تاریخ، تکاپوی بی حد و حصری برای دستیابی به امنیت بوده است. در پی این هدف و برای تأمین نیازهای زیستی مناسبات گوناگون شکل گرفت و جامعه تشکیل شد؛ گسترش اجتماعات و پیچیدگی تعاملات بشر دریافت که امنیت نه تنها از سوی طبیعت بلکه از سوی انسان‌ها نیز تهدید می‌شود. بدین ترتیب مقوله جدیدی با عنوان امنیت اجتماعی ظهور کرد (بوزان ترجمه نصیری، 1383: 135). بسیاری از صاحب‌نظران معتقدند که مقوله احساس امنیت به مراتب مهم‌تر از امنیت به مفهوم عینی آن است. به این دلیل که احساس امنیت از نخستین حلقه‌های اعتمادساز در جامعه است. پیامدها و تبعات وجود یا گسترش ناامنی را می‌توان در مورد ایجاد حالت انفعال در مردم، از بین رفتن خلاقیت‌ها، بروز بی‌تفاوتی و رفتارهای مبتنی بر بی‌اعتمادی، خدشه دار شدن امنیت و مانند آنها را برشمرد (بخشی و دوستدار، 1392: 44).

یکی از نهادهایی که وظیفه برقراری نظم و امنیت عمومی را بر عهده دارد، پلیس و نیروی انتظامی است. فارالیک پلیس را چنین تعریف می‌نماید: «پلیس عبارت است از یک نهاد دولتی که مأموریتش حمایت از قانون اساسی، پیشگیری از تخطی، تأمین نظم عمومی و فقط جان و مال اشخاص است» (کی‌نیا، 1388: 49).

با بررسی تحقیقات گذشته مشخص شد که، گروسی (1386) در تحقیقی تحت‌عنوان بررسی ابعاد مختلف امنیت اجتماعی (احساس) خانواده‌های ساکن محلات شهر کرمان نشان داد که بیشتر پاسخگویان یعنی 78/8 درصد احساس امنیت جانی خود و خانواده شان را در حد متوسط، 62 درصد احساس امنیت مالی خود و خانواده شان را در حد متوسط، 51/8 درصد احساس امنیت اخلاقی خارج از خانواده خود و خانواده شان را متوسط و 69/5 درصد احساس امنیت عاطفی خارج از خانواده خود و خانواده شان را در حد متوسط بیان نموده‌اند. نتایج مشخص هست احساس امنیت از دید خانواده‌های شهر کرمان در حد متوسط بوده است. در تحقیق دلاور و جهانتاب (1390) بر تأثیر مثبت سرمایه اجتماعی شناختی (اعتماد اجتماعی، هنجارهای اجتماعی، پنداشت‌ها)، سرمایه اجتماعی ساختاری (شبکه‌های اجتماعی، ارتباطات اجتماع و ویژگی‌های فردی

شهروندان) بر احساس امنیت (جانی، اقتصادی، اجتماعی) نوامیس نشان داده شد. همچنین نیازی و فرشادفر (1390) نشان دادند که بین متغیرهای احساس امنیت محل سکونت، پایگاه اقتصادی و اجتماعی و احساس نظم اجتماعی تاثیر مثبت و مستقیم است. عبدی و همکاران (1381) در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که بین اقدامات پلیس اجراییات در سطح بوستان‌ها و میزان احساس امنیت مردم، میزان حضور مردم در سطح بوستان‌ها و میزان کاهش حضور مجرمان در سطح بوستان‌ها، رابطه معناداری وجود دارد.

با بررسی تحقیقات گذشته مشخص شد که در مورد احساس امنیت عمومی که یک موضوع مهم و حیاتی می‌باشد تحقیقی صورت نگرفته که این خود دلیلی بر انتخاب این موضوع شد. از طرف دیگر شناخت ابعاد و زوایای احساس امنیت از این نظر اهمیت دارد که کنشگران (فردی و اجتماعی) در انجام کنش با مراجعه به ذهنیت روان‌شناختی و تاریخی خود تصمیم‌گیری و انجام کنش اقدام می‌کنند. چرا که رابطه بین ساختارهای عینی (امنیت) و صورت‌های ذهنی (احساس امنیت) مبنای تصمیم‌گیری افراد است. حساسیت‌های مربوط به مفهوم امنیت، حجم قابل توجهی از پژوهش‌های مختلف را به‌خود اختصاص داده است و بررسی مولفه‌ها و ملاحظات امنیتی، یکی از سیاست‌ها و برنامه‌ریزی‌های حیاتی هر کشور محسوب می‌شود. از این رو اهمیت مفهوم امنیت و احساس امنیت عمومی و درک صحیح آن به‌منظور تدوین سیاست‌های امنیتی، می‌تواند در ثبات و تحولات فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی یک جامعه تاثیر مطلوبی داشته باشد. هدف اصلی این پژوهش تعیین تاثیر عملکرد پلیس بر احساس امنیت عمومی در استان خراسان جنوبی بود. این پژوهش به‌دنبال آزمون فرضیه‌های زیر است:

- 1- عملکرد پلیس تاثیر زیادی بر احساس امنیت عمومی شهروندان استان خراسان جنوبی داشته است.
- 2- عملکرد پلیس تاثیر زیادی بر احساس امنیت مالی شهروندان استان خراسان جنوبی داشته است.
- 3- عملکرد پلیس تاثیر زیادی بر احساس امنیت جانی شهروندان استان خراسان جنوبی داشته است.

- 4- عملکرد پلیس تاثیر زیادی بر احساس امنیت اخلاقی شهروندان استان خراسان جنوبی داشته است.
- 5- عملکرد پلیس تاثیر زیادی بر احساس امنیت اجتماعی و فردی شهروندان استان خراسان جنوبی داشته است.
- 6- عملکرد پلیس تاثیر زیادی بر احساس امنیت اقتصادی شهروندان استان خراسان جنوبی داشته است.

پیشینه و مبانی نظری

امنیت

امنیت به معنای فقدان تهدید است. رهایی‌سازی و آزادی مردم تحت‌عنوان افراد و گروه‌ها است. جستجوی «امنیت» به مفهوم کلی آزادی و رهایی از ترس و خطر و احساس ایمنی از هرگونه تهدید، یکی از نیازهای اولیه و اساسی انسان‌ها از آغاز زندگی اجتماعی بوده است. ایده «امنیت انسانی» که در آن آحاد جامعه بشری، حریم خویش را از هرگونه تعرض و تهدیدی، آزاد، رها و ایمن حس کنند؛ آرمان والایی است که انسان‌ها همواره در انتظار نیل به آن هستند، به طوری که از منظر امام علی (ع) امنیت به مثابه گواراترین نعمت، مایه رفاه زندگی و یکی از اهداف ذاتی و ماموریت‌های اساسی حکومت اسلامی می‌باشد (محمدی و همکاران، 1391: 11).

امنیت به عنوان یکی از نیازهای اساسی در ساختار شهری ب شمار می‌آید که با گسترش روند شهرنشینی و افزایش تراکم جمعیتی، اهمیتی مضاعف می‌یابد. بدیهی است که با برقراری احساس امنیت در میان شهروندان، نمی‌توان انتظار داشت که بهبود و رشد در ساختار شهری فراهم گردد. احساس امنیت، موجب اعتماد به نفس شهروندان شده و در نتیجه به مثابه سرمایه انسانی اجتماعی، قادر خواهند بود در توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی نقش بایسته خود را ایفا نمایند. در همین حال احساس امنیت در شهروندان موجب اعتماد به کارگزاران نظام شده و امکان مشارکت هر چه بیشتر آنان، برای کمک به امنیت را فراهم خواهد آورد. از سوی دیگر، وجود نیروی انتظامی می‌بایست احساس امنیت را در آحاد مردم به وجود بیاورد و در واقع این شأن

نیروی انتظامی است. پلیس مظهر اقتدار ملی است که در دولت متجلی است و اگر پلیس بتواند با قدرت روحی‌اش، با توانایی علمی‌اش، با پیگیری‌اش، با منعش و غیره بر متخلف غالب بیاید، مردم احساس عزت می‌کنند. نیروی انتظامی علاوه بر اقتدار ظاهری که باید به دور از خشونت و تندخویی باشد، باید با برقراری ارتباط صمیمی با مردم، اقتدار معنوی را بیش از پیش تقویت نماید (مقام معظم رهبری، 1385: 226-288).

از دیرباز، مفهوم امنیت به معنای اعم و از جنگ جهانی دوم به این طرف، مفهوم امنیت ملی به معنای اخص، به عنوان یکی از مفاهیم اساسی و بنیادی مورد بحث و کنکاش اندیشمندان اجتماعی و محققان علوم اجتماعی و اخلاقی و به مثابه ابزار اخلاقی در دست نخبگان اخلاقی و نظامی و دولتی قرار داشته است. دنزن¹ (1995) می‌گوید: امنیت، احساس آزادی از تهدیدات، اضطراب و خطر است. احساس ایمنی از صدمات احتمالی توسط دیگران است. دانش پژوهان مختلف، با تأکید بر هر یک از تهدیدات فوق و نظایر آن، تعاریف اصطلاحی متعددی را در مورد مفهوم امنیت ارائه داده‌اند، ولی در اینجا یک تعریف نسبتاً کلی پیشنهاد می‌گردد: «امنیت در معنای عینی یعنی فقدان تهدید نسبت به ارزش‌های کسب شده و در معنای ذهنی یعنی فقدان هراس از اینکه ارزش‌های مزبور مورد حمله قرار گیرد» (تدگور²، 2006: 16). در کل باید گفت، امنیت یکی از عناصر بنیادی بعد اخلاقی نظم اجتماعی محسوب می‌گردد که دارای دو بعد الف) بعد عینی امنیت: این بعد از امنیت به کمیت جرایم، آسیب‌ها و ناهنجاری‌های اجتماعی در جامعه می‌پردازد که تغییرات در میزان آنها، امنیت جامعه را تغییر می‌دهد. بی‌تردید تأثیر امنیت بر بزهکاری از دل‌مشغولی‌های نظری و تجربی اهل نظر بوده و در این راستا کوشش‌هایی هم انجام شده است. همه پژوهش‌هایی که در حوزه حاشیه‌نشینی و پتانسیل‌های آن برای بزهکاری انجام شده است موید این ادعاست. لیکن امنیت اجتماعی در این تحقیق معنای وسیعی را در بر می‌گیرد در واقع امنیت اجتماعی به معنای فضایی است که فرد در زمان حال و آینده تصویر روشن و امیدوار کننده‌ای از زندگی خود و خانواده‌اش و جامعه دارد (جهرمی، 1389: 78).

1-Denzen.

2- Ted Gurr.

ب) بعد ذهنی امنیت: احساس امنیت پدیده روانشناختی- اجتماعی است که دارای ابعاد گوناگونی می‌باشد. این احساس ناشی از تجربه‌های مستقیم و غیرمستقیم افراد از شرایط و اوضاع محیط پیرامونی است و افراد مختلف به صورت‌های گوناگون آن را تجربه می‌کنند. منابع تامین‌کننده احساس امنیت برای آحاد و گروه‌های مختلف جامعه نیز متفاوت از همدیگر است و این منابع در سطوح مختلف اثرگذار می‌باشند (همان منبع). در خصوص امنیت عمومی باید بیان کرد معطوف به حقوق قانونی شهروندان، نظم و انضباط در مناسبات اجتماعی و حفظ منافع و ارزش‌های جمعی است. در این بخش مسائلی از قبیل قانون‌مداری مشارکت همگانی، پیشگیری و... مطرح بوده و پلیس، عهده‌دار تأمین و حفظ آن می‌باشد (ناجا، 1383: 6). گروهی امنیت عمومی را متوجه منافع مشترک و عمومی افراد جامعه دانسته و آن را وضعیتی قلمداد کرده‌اند که در آن جامعه و منافع مشترک عمومی افراد از تعرض و تهدید مصون است (وائقی، 1380: 121). افتخاری (1385: 25) امنیت عمومی را کاهش ضریب ناامنی افراد از ناحیه سایر بازیگران درون جامعه می‌داند.

ویژگی‌های امنیت عمومی عبارتند:

1- امنیت عمومی به بخشی از امنیت داخلی یا سطحی از امنیت است که ارتباط منطقی با سازمان رسمی قدرت دارد. 2- امنیت عمومی بر سه رکن ارتباطی فرد، جامعه، دولت معتقد است. 3- امنیت عمومی بر اساس توسعه عملکرد و حقوق شهروندی معنا پیدا می‌کند. 4- امنیت شامل منافع فرد و جامعه است. 5- متولی امنیت عمومی وزارت کشور و بازوی اجرایی آن پلیس است (عبدی، 1388: 45).

ابعاد امنیت عمومی:

* امنیت فردی	* امنیت اجتماعی	* امنیت شغلی
* امنیت اقتصادی	* امنیت اخلاقی	* امنیت قضایی
* امنیت مالی	* امنیت جانی	* امنیت فکری
* امنیت جمعی	* امنیت اخلاقی	* امنیت ملی

ابعاد امنیت عمومی عبارتند از:

1- امنیت فردی و اجتماعی: امنیت فردی عبارت است از حالتی که فرد از لحاظ جسمی و روحی در آن فارغ از ترس و آسیب رساندن به جان و مال و یا آبروی خود و از دست دادن آنها زندگی کند (مطهری نیا، بی تا: 32). همان‌گونه که امنیت اجتماعی به معنی امنیت جان، مال، آبرو و موقعیت شخص از جانب عوامل اجتماعی است، در اندیشه اسلامی امنیت فردی و اجتماعی را باید در سایه تقوا، عدالت، رعایت حرمت و حقوق انسان‌ها، دفاع از مظلومان برخورد با مفسدان و مجرمان، رفع فقر، تامین رفاه و معیشت مردم و حفظ آزادی‌های مشروع در چارچوب معیارهای انسانی و الهی جستجو کرد. اگر امنیت اجتماعی را شامل تمهیداتی جهت حفظ زندگی اعضای یک جامعه (گیدنز، 1377: 47) و سپس حفظ راه و روش زندگی آنان بدانیم، بنابراین امنیت اجتماعی ناظر بر توانایی پاسداشت یا دفع تهدید، از عنصری است که افراد یک جامعه را به همدیگر مرتبط می‌سازد (گیدنز، 1378: 68).

2- امنیت اخلاقی و نظامی: امنیت اخلاقی با امنیت اجتماعی پیوند عمیق دارد؛ زیرا امنیت اجتماعی به دنبال ایجاد و امنیت و آسایش زیست جمعی و مدنی افراد از طریق قوانین و نظم و حکومت است. از طرفی نیز امنیت اخلاقی به معنای تامین آرامش و طمأنینه لازم توسط حاکمیت یک کشور برای شهروندان از راه مقابله با تهدیدهای مختلف خارجی و همین تضمین حقوق اخلاقی آنان در مشارکت سرنوشت اجتماعی و اخلاقی از طریق حکومتی مردم‌سالار است.

3- امنیت اقتصادی عبارت است از اینکه مردم در اموالشان امنیت داشته باشند، با مدارا و رعایت انصاف و عدل با توجه به دیگر اخلاق پسندیده اسلامی از آنان مالیات و زکات اخذ کنند، احتکار کالا در میان نباشد و خرید و فروش قیمت متعادل باشد. آیات الهی نشان می‌دهد که اسلام می‌کوشد با حفظ آزادی اقتصادی و مالکیت خصوصی و قراردادن آن در چهارچوبی از ارزش‌ها، مقررات و با استفاده از ابزارهای معین جلو شکاف طبقاتی را بگیرد (محمدی و اعزامی، 1389: 35).

4 - امنیت حقوقی: اعتماد شهروندان به قوه قضائیه توانمند و سالم احترام و التزام به قانون و شادی تمام افراد جامعه در برابر قانون، امنیت قضایی را تشکیل می‌دهد. برای

برقراری همه‌جانبه امنیت در اجتماع، به دستگاه قضایی نیرومند و هوشیاری نیاز است که بتوانند قوانین را اجرا کند و به تعمیم عدالت، مبارزه با تجاوزگران و اخلال گران، جرایم امنیت بپردازد.

5- امنیت جانی: یعنی تضمین جسم و جان افراد در مقابل خطرات و آسیب‌هایی که مانع ادامه حیات آنان می‌شود.

6- امنیت مالی: برای خانواده عبارت است از تضمین دارایی‌های خانواده از سرقت، دزدی و اطمینان خاطری که از تامین نیازهای مادی و مالی خانواده حاصل می‌شود. بر اساس یافته‌های پژوهش‌های گذشته معلوم شده است که بین احساس امنیت و گرایش نسبت به امنیت رابطه وجود دارد (خوش فر، 1385: 141).

اصول و مبانی امنیت عمومی در جامعه اسلامی به شرح ذیل می‌باشد:

- امنیت حق مردم است؛

بهره‌مندی و برخورداری از امنیت، از حقوق اولیه و عمومی انسان است و صرف نظر از اینکه ناشی از حقوق طبیعی و یا محصول ضرورت‌های اجتماعی تلقی نماییم، امنیت از مولفه‌های اصلی حقوق انسان به‌شمار می‌رود (عبدی، 1388: 12).

«در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، امنیت شخصی و مصونیت فردی جایگاه مهمی دارد و فرد از هرگونه تعرض و تجاوز مانند: قتل، جرح، توقیف، حبس، تبعید و... و یا اعمالی که منافی شئون و حیثیت انسانی و کرامت اوست مانند: اسارت، تملک، بهره‌کشی، بردگی و... مصون است» (طباطبائی، 1370: 15).

در نهایت حق حیات از مصادیق مفهوم امنیت شخصی است که از نظر اسلام ودیعه الهی می‌باشد و هیچ‌کس حق تعرض به آن را ندارد. مصادیق دیگری نیز در این زمینه وجود دارد که تماماً نشان دهنده تاکید قانون اساسی بر امنیت شخصی مردم است (عبدی، 1388، 13).

- امنیت تکلیف دولت و حکومت است

در نظام جمهوری اسلامی ایران، به‌عنوان نظامی بر بنیاد دین اسلام، فلسفه وجودی وابسته، تامین امنیت شهروندان می‌باشد و امنیت حق مردم و تکلیف دولت

است. مقام معظم رهبری فلسفه وجود امنیت و دستگاه‌های امنیتی را این‌گونه بیان می‌کنند: «امنیت یک نیاز اجتماعی است و برای تامین آن، اعمال قدرت حاکمیت ضروری است؛ لذا حکومت اسلامی که مظهر قدرت الهی و قدرت مردم است، باید خواسته عمومی را تامین کند.» (سازمان عقیدتی اخلاقی ناجا، 1385: 137).

- امنیت به تساوی حق عموم است (نفی سلسله مراتبی بودن امنیت)

جان و مال و آبروی تمام افراد جامعه، باید به‌طور مساوی مورد توجه حکومت باشد؛ زیرا امنیت شخصی از حقوق اولیه انسان است. در حوزه امنیت عمومی جان و مال تمام افراد، اعم از قوی و ضعیف، سیاه و سفید، مسلمان و غیر مسلمان، اقلیت و اکثریت، مخالف یا موافق حکومت، باید به‌طور مساوی برعهده حکومت باشد. به‌طوری که طبق فرمایش‌های مقام معظم رهبری «امنیت افراد مرفه و برخوردار از سرمایه و امکانات واجب‌تر از امنیت کارگری که چشم به مزد روزانه خود دارد نیست. امنیت در نظام مقدس جمهوری اسلامی متعلق به یک طبقه ویژه نیست و عموم مردم باید از آن برخوردار باشند(همان).

- امنیت با مشارکت و نظارت مردم

یکی از اصول بنیادین امنیت اجتماعی، مشارکت مردم و امکان نظارت آنها بر دولت است. این امر در قانون اساسی جمهوری اسلامی به‌دقت بیان شده است. نظارت همگانی ذکر شده در قانون اساسی به‌طور مستقیم برگرفته از دستورهای اسلام است و راه‌حلی قطعی برای مبارزه فراگیر با فساد است(شریعتی، 1384: 195). مهم‌ترین شیوه‌های نظارت مردم عبارتند از: مطبوعات و رسانه‌های گروهی، احزاب و تشکیلات اخلاقی و غیراخلاقی، اجتماعات و راهپیمایی‌ها. در این میان مطبوعات و رسانه‌ها در یک نظام مردمی، امکان تبادل افکار و اطلاعات را فراهم می‌کنند و دولت و مردم را از دیدگاه‌های یکدیگر باخبر می‌نمایند (هاشمی، 1374: 228).

مواد و روش‌ها

تحقیق موجود، بر اساس هدف، بنیادی و بر اساس شیوه گردآوری اطلاعات به روش توصیفی و پیمایشی است و پژوهشگر به‌دنبال مشخص کردن تاثیر عملکرد پلیس بر

میزان احساس امنیت عمومی در استان خراسان جنوبی است. متغیر مستقل، عملکرد پلیس و متغیر وابسته، احساس امنیت عمومی می باشد. جامعه آماری متشکل از تمام شهروندان استان خراسان جنوبی در سال 1390 می باشد. نمونه مورد بررسی 400 نفر از طریق فرمول کوکران برآورد شد. روش نمونه گیری از نوع غیراحتمالی و اتفاقی انجام شد. برای گردآوری اطلاعات مورد نیاز از پرسشنامه محقق ساخته احساس امنیت استفاده شد. پرسشنامه دارای 35 سوال که پنج نوع امنیت را می سنجد. برای سنجش و اندازه گیری از طیف پنج گویه ای لیکرت به صورت کاملاً موافق، موافق، بی نظر، مخالف و کاملاً مخالف استفاده شده است. ضریب پایایی این پرسشنامه از روش آلفای کرونباخ استفاده شده که میزان پایایی 86 درصد مشخص شده است و همچنین برای تعیین روایی پرسشنامه از روایی محتوایی استفاده شد بدین صورت که 10 پرسشنامه در اختیار افراد نظامی و غیرنظامی متخصص به امنیت قرار گرفت و سپس میزان همبستگی برابر با 81 درصد مشخص شد که دارای روایی نسبتاً بالایی است. برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از وابسته آمار توصیفی و استنباطی استفاده شد.

یافته ها

الف) یافته های توصیفی

با توجه به تجزیه و تحلیل داده ها از بین 400 شهروند مورد بررسی در جدول 1 بر اساس شهرستان 25 درصد ساکن بیرجند، 10 درصد ساکن قاین، 12/5 درصد ساکن فردوس، 11 درصد ساکن سرایان، 9 درصد ساکن بشرویه، 10 درصد ساکن اسدیه، 12/5 درصد ساکن نهبندان و 10 درصد ساکن سریشه می باشند. براساس جنسیت 68 درصد پاسخگویان مرد و 32 درصد زن و بر اساس سن 65/5 درصد پاسخگویان زیر 30 سال و 34/5 درصد سن آنها بالای 31 سال بر اساس سطح تحصیلات، 20 درصد پاسخگویان زیر دیپلم، 25 درصد دیپلم، 17/5 درصد فوق دیپلم، 35 درصد لیسانس و 2/5 درصد تحصیلات آنها بالاتر از لیسانس می باشد و بر اساس تاهل 71 درصد پاسخگویان متاهل و 29 درصد را مجردان تشکیل می دادند.

جدول شماره 1: توزیع فراوانی ویژگی‌های جمعیت‌شناختی شهروندان مورد مطالعه

متغیر	ابعاد	فراوانی	درصد	
شهرستان	بیرجند	100	25	
	قاین	40	10	
	فردوس	50	12/5	
	سرایان	44	11	
	بشرویه	36	9	
	اسدییه	40	10	
	نهبندان	50	12/5	
	سربیشه	40	10	
	جنس	مرد	272	68
		زن	128	32
سن	زیر 30 سال	262	65/5	
	بالای 31 سال	138	34/5	
تحصیلات	زیر دیپلم	80	20	
	دیپلم	100	25	
	فوق دیپلم	70	17/5	
	لیسانس	140	35	
	فوق لیسانس به بالا	10	2/5	
تاهل	متاهل	284	71	
	مجرد	116	29	

ب) یافته‌های استنباطی

فرضیه اول: عملکرد پلیس تاثیر زیادی بر احساس امنیت عمومی شهروندان استان خراسان جنوبی داشته است.

جدول شماره 2: توزیع فراوانی، آماره‌های توصیفی و آماره t وابسته متغیر تاثیر عملکرد پلیس بر احساس میزان امنیت عمومی

میزان احساس امنیت عمومی	فراوانی	درصد فراوانی	میانگین	انحراف معیار	آماره تی	درجه آزادی	معنی داری
پایین	20	5	107/85	12/24	124/57	399	0/000
متوسط	150	37/5					
بالا	230	57/5					
کل	400	%100					

به منظور بررسی فرضیه اول از آزمون t تک نمونه‌ای استفاده به عمل آمد. در جدول فوق، مقدار t به دست آمده برابر $124/57$ و سطح معنی داری آزمون برابر $0/000$ می‌باشد. با توجه به کمتر از $0/05$ بودن سطح معنی داری و مثبت بودن تاثیر عملکرد پلیس بر میزان احساس امنیت عمومی پذیرفته می‌شود. به عبارت دیگر با اطمینان 95% درصد از نظر پاسخگویان عملکرد پلیس، تاثیر معنی داری بر میزان احساس امنیت عمومی در بین شهروندان استان خراسان جنوبی داشته است.

فرضیه دوم: عملکرد پلیس تاثیر زیادی بر احساس امنیت مالی شهروندان استان خراسان جنوبی داشته است.

جدول شماره 3: توزیع فراوانی، آماره‌های توصیفی و آماره t وابسته متغیر تاثیر عملکرد پلیس بر میزان احساس امنیت مالی

میزان احساس امنیت مالی	فراوانی	درصد فراوانی	میانگین	انحراف معیار	آماره تی	درجه آزادی	معنی داری
پایین	30	7/5	12/98	2/90	63/29	399	0/000
متوسط	168	42					
بالا	202	50/5					
کل	400	100%					

به منظور بررسی فرضیه دوم از آزمون t تک نمونه‌ای استفاده به عمل آمد. در جدول فوق، مقدار t به دست آمده برابر $63/29$ و سطح معنی داری آزمون برابر $0/000$ می‌باشد. با توجه به کمتر از $0/05$ بودن سطح معنی داری و مثبت بودن تاثیر عملکرد پلیس بر میزان احساس امنیت مالی پذیرفته می‌شود. به عبارت دیگر با اطمینان 95% از نظر پاسخگویان عملکرد پلیس، تاثیر معنی داری بر میزان احساس امنیت مالی در بین شهروندان استان خراسان جنوبی داشته است.

فرضیه سوم: عملکرد پلیس تاثیر زیادی بر احساس امنیت جانی شهروندان استان خراسان جنوبی داشته است.

جدول شماره 4: توزیع فراوانی، آماره‌های توصیفی و آماره t وابسته متغیر تاثیر عملکرد پلیس بر

میزان احساس امنیت جانی

میزان احساس امنیت جانی	فراوانی	درصد فراوانی	میانگین	انحراف معیار	آماره تی	درجه آزادی	معنی داری
پایین	10	2/5	15/42	3/49	62/37	399	0/000
متوسط	120	30					
بالا	270	67/5					
کل	400	100%					

به‌منظور بررسی فرضیه سوم از آزمون t تک نمونه‌ای استفاده به‌عمل آمد. در جدول فوق، مقدار t به‌دست آمده برابر 62/37 و سطح معنی‌داری آزمون برابر 0/000 می‌باشد. با توجه به کمتر از 0/05 بودن سطح معنی‌داری و مثبت بودن تاثیر عملکرد پلیس بر میزان احساس امنیت جانی پذیرفته می‌شود. به عبارت دیگر با اطمینان 95 درصد از نظر پاسخگویان عملکرد پلیس، تاثیر معنی‌داری بر میزان احساس امنیت جانی در بین شهروندان استان خراسان جنوبی داشته است.

فرضیه چهارم: عملکرد پلیس تاثیر زیادی بر احساس امنیت اخلاقی شهروندان استان خراسان جنوبی داشته است.

جدول شماره 5: توزیع فراوانی، آماره‌های توصیفی و آماره t وابسته متغیر تاثیر پلیس بر میزان امنیت اخلاقی

میزان احساس امنیت اخلاقی	فراوانی	درصد فراوانی	میانگین	انحراف معیار	آماره تی	درجه آزادی	معنی داری
پایین	8	2	23/98	3/65	92/7	399	0/000
متوسط	110	27/5					
بالا	282	60/5					
کل	400	100%					

به‌منظور بررسی فرضیه چهارم از آزمون t تک نمونه‌ای استفاده به‌عمل آمد. در جدول فوق، مقدار t به‌دست آمده برابر 92/7 و سطح معنی‌داری آزمون برابر 0/000 می‌باشد. با توجه به کمتر از 0/05 بودن سطح معنی‌داری و مثبت بودن تاثیر عملکرد پلیس بر میزان احساس امنیت اخلاقی پذیرفته می‌شود. به عبارت دیگر با اطمینان

95 درصد از نظر پاسخگویان عملکرد پلیس تاثیر معنی داری بر میزان احساس امنیت اخلاقی در بین شهروندان استان خراسان جنوبی داشته است.

فرضیه پنجم: عملکرد پلیس تاثیر زیادی بر احساس امنیت اجتماعی و فردی شهروندان استان خراسان جنوبی داشته است.

جدول شماره 6: توزیع فراوانی، آماره‌های توصیفی و آماره t وابسته متغیر تاثیر عملکرد پلیس بر میزان احساس امنیت اجتماعی و فردی

میزان احساس امنیت اجتماعی و فردی	فراوانی	درصد فراوانی	میانگین	انحراف معیار	آماره تی	درجه آزادی	معنی داری
پایین	15	4					
متوسط	135	34	52/14	6/24	118/08	399	0/000
بالا	250	62					
کل	400	100%					

به منظور بررسی فرضیه پنجم از آزمون t تک نمونه‌ای استفاده به عمل آمد. در جدول فوق، مقدار t به دست آمده برابر 118/08 و سطح معنی داری آزمون برابر 0/000 می‌باشد. با توجه به کمتر از 0/05 بودن سطح معنی داری و مثبت بودن تاثیر عملکرد پلیس بر میزان احساس امنیت اجتماعی و فردی پذیرفته می‌شود. به عبارت دیگر با اطمینان 95 درصد از نظر پاسخگویان عملکرد پلیس تاثیر معنی داری بر میزان احساس امنیت اجتماعی و فردی در بین شهروندان استان خراسان جنوبی داشته است.

فرضیه ششم: عملکرد پلیس تاثیر زیادی بر احساس امنیت اقتصادی شهروندان استان خراسان جنوبی داشته است.

جدول شماره 7: توزیع فراوانی، آماره‌های توصیفی و آماره t وابسته متغیر تاثیر عملکرد پلیس بر میزان احساس امنیت اقتصادی

میزان احساس امنیت اقتصادی	فراوانی	درصد فراوانی	میانگین	انحراف معیار	آماره تی	درجه آزادی	معنی داری
پایین	40	10					
متوسط	180	45	10/13	1/933	74/13	399	0/000
بالا	180	45					
کل	400	100%					

به‌منظور بررسی فرضیه ششم از آزمون t تک نمونه‌ای استفاده به‌عمل آمد. در جدول فوق، مقدار t به‌دست آمده برابر $74/13$ و سطح معنی‌داری آزمون برابر $0/000$ می‌باشد. با توجه به کمتر از $0/05$ بودن سطح معنی‌داری و مثبت بودن تاثیر عملکرد پلیس بر میزان احساس امنیت اقتصادی پذیرفته می‌شود. به عبارت دیگر با اطمینان 95 درصد از نظر پاسخگویان عملکرد پلیس تاثیر معنی‌داری بر میزان احساس امنیت اقتصادی در بین شهروندان استان خراسان جنوبی داشته است.

فرضیه هفتم: بین عملکرد پلیس بر میزان احساس امنیت عمومی از دیدگاه شهروندان مرد و زن تفاوت وجود دارد.

جدول شماره 8: آماره‌های آزمون t برای مقایسه عملکرد پلیس بر میزان احساس امنیت عمومی از دیدگاه شهروندان مرد و زن

مقایسه میزان احساس امنیت عمومی	میانگین	انحراف استاندارد	درجه آزادی	آماره t	معنی‌داری	تعداد
شهروندان مرد	106/87	105/11	398	-1/133	0/049	400
شهروندان زن	110/83	269/13				

به‌منظور بررسی فرضیه هفتم از آزمون t مستقل استفاده به‌عمل آمد. در جدول فوق، مقدار t به‌دست آمده برابر $-1/133$ و سطح معنی‌داری آزمون برابر 49 درصد می‌باشد. با توجه به کمتر از $0/05$ بودن سطح معنی‌داری می‌توان نتیجه گرفت که بین تاثیر عملکرد پلیس و نیروی انتظامی بر میزان احساس امنیت عمومی از دیدگاه شهروندان مرد و زن تفاوت وجود دارد.

بحث و نتیجه‌گیری

نقش و اهمیت دولت در ایجاد امنیت و احساس امنیت از ابتدا مورد توجه بسیاری از نظریه‌پردازان بوده است و مردم از دولت و نهادهای مربوط به آن انتظار دارند که این وظیفه مهم و خطیر را به نحو احسن در جامعه اجرا نمایند. البته موفقیت این رویکرد تا اندازه زیادی به ساختارهای فرهنگی و اجتماعی و بسط و گسترش حوزه عمومی و جامعه مدنی از یک سو و اداره مسئولان ذی‌ربط در پذیرش نوآوری‌ها و انجام برخی اقدامات و تغییرات سازمانی برای همسو شدن با تغییرات فزاینده در عرصه‌های مختلف جامعه از سویی دیگر بستگی دارد.

تحقیق حاضر با هدف بررسی تاثیر عملکرد پلیس بر احساس امنیت عمومی انجام شد. نتایج به دست آمده نشان داد که ابراز احساس ابعاد امنیت عمومی از دیدگاه شهروندان استان خراسان جنوبی بالا بوده است. باید توجه داشت که در جامعه ما، پلیس نقشی اساسی، در حفظ امنیت در جامعه به عهده دارد. بنابراین اعتبار و اعتماد مردم به این نهاد بسیار مهم و ضروری است. همان گونه که یافته فوق نیز نشان می دهد، عملکرد مثبت پلیس باعث افزایش احساس امنیت عمومی در بین شهروندان خواهد شد، که این موضوع افزایش رضایت مندی شهروندان از پلیس را به دنبال خواهد داشت. این نتیجه با یافته گروسی (1386)، دلاور و جهانتاب (1390)، نیازی و فرشادفر (1390)، عبدی و همکاران (1381) همخوانی دارد. پس این یافته نشانگر آن است که عملکرد پلیس و نیروی انتظامی استان خراسان جنوبی در سطح بالاست و این عملکرد خوب احساس رضایت امنیت را در شهروندان استان خراسان جنوبی به همراه داشته است. همچنین نتایج نشان داد که عملکرد پلیس و نیروی انتظامی بر میزان احساس امنیت مالی، جانی، اقتصادی، اجتماعی و فردی از دیدگاه شهروندان استان خراسان جنوبی در سطح بالاست. بر این اساس می توان گفت احساس ابعاد امنیت مطرح شده از دیدگاه شهروندان در حد مطلوب به بالا است. پلیس به عنوان محور اصلی مدیریت امنیت عمومی برای کنترل و کاهش آسیبها و انحرافات اجتماعی که در عصر امروزی خصلتی فزاینده دارد، نیازمند مشارکت فعالانه مردم در عرصه فرهنگ عمومی و مشارکت پویای نهادهای اجتماعی و سازمان های مردم نهاد در عرصه مدنی و همچنین نیازمند مشارکت همدلانه سازمان های دولتی در عرصه نظام سیاسی می باشد. پلیس بدون این مشارکت های سه گانه نمی تواند به تنهایی در مدیریت امنیت عمومی موفق باشد. مدیریت امنیت عمومی در واقع یک مدیریت جمعی است که مشارکت همه جانبه سازمان های دولتی و غیردولتی و مشارکت مردم را در عرصه فرهنگ عمومی می طلبد.

پیشنهادها و راهکارها

پلیس و نیروی انتظامی مهم ترین نهاد نظارت اجتماعی هستند. نیروی انتظامی اساساً برای موفقیت در انجام وظایف خود به همکاری و حمایت شهروندان متکی است. بدون حمایت عموم مردم، پلیس توانایی حل و فصل جرایم، کاهش مشکلات و حفظ نظم و

همکاری در راستای جلوگیری از جرم را ندارد. اعتماد و اطمینان مردم به پلیس سنگ بنا و محور هر نوع همکاری عمومی برای مشروعیت پلیس در جوامع دموکراتیک است.

نتایج تحقیق حاضر نیز مبین این واقعیت است که نقش پلیس در احساس امنیت بسیار تاثیرگذار است. بر همین اساس، با توجه به نتایج به دست آمده از این پژوهش پیشنهادهایی ارائه شده است:

- 1- پلیس می‌تواند یک آکادمی پلیس شهروندی یا تشویق فعالانه شهروندان برای همراهی با افسران پلیس فراهم آورد. همراهی مردم با پلیس در فعالیت‌های آن باید به‌طور خاص در نظر گرفته شود، زیرا هزینه‌ای در بر نداشته، ارتباط غیر خصمانه و نامخرب بین پلیس و شهروندان را ارتقا می‌بخشد.
- 2- همکاری و تعامل پلیس با شهروندان موجب حضور بیشتر پلیس در بین مردم می‌شود و از این طریق نوعی احساس امنیت و فراغ خاطر در میان شهروندان به وجود می‌آید.
- 3- از آنجایی که پلیس به‌طور بسیار فعال با مردم همکاری و تشریک مساعی می‌کند، موجب افزایش رضایتمندی شهروندان می‌شود و هر چه رضایتمندی شهروندان از پلیس بیشتر باشد، ترس شهروندان از وقوع جرم کاهش می‌یابد.
- 4- توجه نهادهای سیاسی و امنیتی به ایجاد جو صمیمانه در بین شهروندان در جهت افزایش احساس امنیت.
- 5- جلب حمایت شهروندان، از طریق ارائه خدمات صادقانه، محترمانه، بی‌طرفانه و مبتنی بر قانون.
- 6- تعمیر و نگهداری مبلمان و تجهیزات شهری و زیرساخت‌های شهری در افزایش احساس امنیت شهروندان.
- 7- ایجاد و بهره‌برداری مناسب از فضاهای فرهنگی ایجاد شده در مناطق شهری و محلات شهر در تقویت حس هویت شهری و افزایش احساس امنیت.
- 8- دخیل کردن شهروندان در فرایند تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری در سطوح محله-ای برای ایجاد حس تعلق مکان.

- 9- برگزاری راهپیمایی و همایش‌های شهری و گردهمایی شهروندان.
- 10- توجه به مناطق فقیر نشین شهر که احساس امنیت آنان نسبت به دیگر مناطق شهر پایین می‌باشد مقابله مؤثر با قانون‌گریزی مسئولان در سطوح مختلف.
- 11- ساماندهی بی‌خانمان‌ها در سطح شهر و تلاش برای سالم‌سازی و بازگشت آنها به جامعه.
- 12- برخورد قاطع نیروی انتظامی با جرایم و ناهنجاری‌هایی که به نقطه حاد رسیده و مورد توجه افکار عمومی قرار می‌گیرد.
- 13- افزایش دامنه فعالیت پلیس در مکان‌های تفریحی که منجر به افزایش حضور مردم در اوقات فراغت در سطح شهر و افزایش احساس امنیت شهروندان شود.
- 14- رسیدگی به شکایات، انتقادات و پیشنهادهای مردمی، باید جدی، مستمر و عادلانه انجام پذیرد.
- 15- آشنایی والدین با قوانین و مقررات اجتماعی و انتظارات پلیس از آنها در زمینه مشارکت فعال در افزایش احساس امنیت.
- 16- ایجاد صندوق‌هایی جهت ارائه پیشنهادهای و نظرات مردم و ارتباط مردم با پلیس در سطح شهرستان‌های استان.

منابع

- افتخاری، اصغر (1385). معمای امنیت عمومی در امنیت عمومی و پلیس، دانشگاه علوم انتظامی.
- بخشی، قدیر؛ دوستدار، رضا (1392). بررسی عوامل موثر بر عملکرد مراکز نظارت همگانی (سامانه 197) ناجا در ارتقای احساس امنیت اجتماعی، پژوهش نامه نظم و امنیت انتظامی، سال ششم، شماره چهارم.
- بوزان، باری (1383). مناطق و قدرتها: ساختار امنیت بین‌المللی، ترجمه قدیر نصیری؛ فصلنامه مطالعات راهبردی، ش 24.
- پور موذن، علی محمد (1389). بررسی رابطه نقش اجتماعی پلیس و احساس امنیت خانواده-ها. فصلنامه نظم و امنیت انتظامی، شماره سوم، سال دوم.
- 5- ترابی، یوسف و گودرزی، آیت (1383). ارزش ها و امنیت اجتماعی. فصلنامه دانش انتظامی. سال: 6. شماره 2. ص: 46-31.
- جاوید، بهزاد (1385). سرمایه اجتماعی بستری برای ارتقای سلامت روان. فصلنامه رفاه اجتماعی. سال: دوم، شماره 6.
- جلالی کیا، اکرم و جلویی، مهدی (1389). نقش دینداری دانشجویان در تأمین امنیت اجتماعی. همایش دانشجو، نظم و امنیت، استان مرکزی.
- خوش‌فر، غلامرضا (1385). بررسی مشارکت مردم در ایجاد حفظ و گسترش امنیت اجتماعی. مجموعه مقالات همایش امنیت اجتماعی.
- دلاور، علی و محمد جهانتاب (1390). تأثیر سرمایه اجتماعی بر احساس امنیت، فصلنامه مطالعات امنیت اجتماعی.
- سازمان عقیدتی سیاسی ناجا (1385). نیروی انتظامی در بیانات رهبری.
- شریعتی، سعید (1384). حقوق ملت و دولت در قانون اساسی، تهران، کانون اندیشه جوان.
- طباطبایی موتمنی، منوچهر (1370). آزادی های عمومی و حقوق بشر، چاپ اول، دانشگاه تهران.
- عباسی، مازیار (1381). امنیت و نقش مردم در امنیت اجتماعی، مجموعه مقالات همایش علمی امنیت اجتماعی و راهکارهای توسعه دانشگاه آزاد اسلامی واحد بابل.
- عبدی، حسن و همکاران (1381). تاثیر عملکرد پلیس اجرائیات در افزایش احساس امنیت شهروندان مراجعه کننده به بوستان های تهران فصلنامه مطالعات مدیریت انتظامی، سال چهارم، شماره چهارم.

- عبدی، توحید (1388): درآمدی بر مبانی امنیت عمومی در نظام جمهوری اسلام، فصلنامه علمی- پژوهشی مطالعات انقلاب اسلامی، سال پنجم، شماره 17.
- فدایی شهری، غلامرضا (1386): نقش پلیس مکتبی در پیشگیری از ناهنجاری‌ها و آسیب‌های اجتماعی. مجموعه مقالات پلیس امنیت مردم، مشهد مقدس.
- کی‌نیا، مهدی (1388). علوم جنایی. تهران: انتشارات دانشگاه تهران، جلد سوم.
- گیدنز، آنتونی (1377). پیامدهای مدرنیته، ترجمه محسن ثلاثی. تهران: نشر مرکز.
- گیدنز، آنتونی (1378). تحدد و تشخیص، جامعه و هویت شخصی در عصر جدید، ترجمه ناصر موفقیان. تهران: نشر نی.
- گروسی، سعیده، میرزایی، جلال و احسان شاهرخی (1386). بررسی رابطه اعتماد اجتماعی و احساس امنیت، فصلنامه دانش انتظامی، سال نهم، شماره 2.
- مطهری‌نیا، مهدی (بی‌تا). مقاله وفاق در سیره امام علی (ع).
- محمدی، یحیی و یاسر اعزامی (1389). نقش و تاثیر دانشجو بر ابعاد امنیت عمومی در استان خراسان جنوبی همایش دانشجو، نظم، امنیت، استان مرکزی.
- محمدی، یحیی، کاظمی، سیما؛ اسدزاده، فرشته (1391). رابطه عفاف و حجاب با امنیت فردی و اجتماعی دختران جوان شهر بیرجند، فصلنامه دانش انتظامی خراسان جنوبی، سال 1، شماره 3 ص 20-9.
- نیازی، محسن، یاسمن فرشادفر (1390). بررسی رابطه بین میزان اعتماد اجتماعی و احساس امنیت اجتماعی در بین زنان شهر تهران، فصلنامه مطالعات شهری، سال اول، شماره اول.
- واثقی، قائم (1380). تدابیر و سیره امام علی در تامین امنیت اجتماعی، مرکز تحقیقات ناجا.
- هاشمی، سید محمد (1374). حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران، دانشگاه شهید بهشتی.
- Ted Gurr·Robert (2006) People Against States :Ethnopolitical Conflict and The Changing World System·International Studies Quarterly 38 .369-375.
- Denzin , Norman .K, (1995) .The Cinematic Society , London, SAGE Pub.